

שורה: מלאכת זיהוי חיים

"שוֹרָה: מלאכת זיהוי חיים" הועלה לראשונה בספטמבר 2024
בפסטיבל ישראל בירושלים בשיתוף עם תיאטרון תמונע.

בימוי: רועי יוסף
דרמטורגיה: איתי דורון
ניהול אמנותי: מיכל ואעקנין ואיתי מאוטנר
עוזרת במאי: מור חסן
עיצוב במה: זוהר שואף
עיצוב תאורה: יאיר סגל
עיצוב אלמנטים: אריאל טל ארביב
עיצוב תלבושות: דניאל קפלן
עיצוב סאונד: ניר ג'ייקוב יונסי
ליווי אמנותי: ד"ר ארז מעין שלו
ייעוץ אמנותי: נאוה צוקרמן

בהשתתפות:

שחר נץ – אני
מוראד חסן – שחאדה
אייל נחמיאס – יוחנן, שלמה טייטלבאום ובוועז חממי
אורי דב יוסף בלופרב – אילן או ארז וציון נהג משאית
נעמי אורן – רוזה, נופר ממשרד הבריאות ופרפר לבן
דורית דורה שלו – מירב ואדירה ממשרד הפנים
אילן זכרוב – אביעד ט' ר' ו' ס' ט'
יובל קנין נחמיאס – חייל עם גומות חן שקרא הארי פוטר באנגלית, חייל שכתב יומן
רועי יוסף – חייל ששר ימים לבנים

תודה מיוחדת:

שחאדה פרג', רוזה חנוכייב, זיו בן־דוד, מירב כהן, אביעד טרוסט,
שלמה טייטלבאום, ציון הללי, איתי אנגלמן, שלמה ארנון,
ד"ר נופר נחום גולדברג, אדירה אופק, אוראל קרפט, בוועז חממי,
כפיר צעירי ז"ל ולכל האנשים אשר לקחו חלק במלאכת זיהוי החללים.

הנפשות הפועלות

- אני (30)
- יוחנן (50-40)
- שחאדה (30)
- העולם (5785)
- בועז חממי (55-50)
- רוזה (23)
- חייל ששר ימים לבנים (30-20)
- אילן או ארז (34)
- מירב (45 אולי)
- אביעד ט' ר' ו' ס' ט' (30-25)
- שלמה טייטלבוים (34)
- איתי. עם גומות חן. קרא הארי פוטר באנגלית (30-25)
- חייל שכתב יומן (30-25)
- ציון, נהג משאית קירור (34)
- חייל 1 (40-18)
- חייל 2 (40-18)
- חייל 3 (40-18)
- חייל 4 (40-18)
- חייל 5 (40-18)
- נופר ממשרד הבריאות (40-30)
- אדירה ממשרד הפנים (+50)

החתן (35-40)
פרפר לבן
עננים של סוף קיץ

המחזה יכול להיות מבוצע על ידי כמויות שונות של שחקנים,
החל מ־1. הצגת הבכורה כללה 9 שחקנים.

במידת האפשר, על פני במה שממדיה מזכירים מסלול או פס, כלומר, במה רחבה אך בלתי עמוקה, בקו הרוחב האחורי, שיירה של 1,200 אקיקלמות, עגלות מתים, מובלות על ידי אנשים מגוונים. כל אקיקלמה עשויה נירוסטה ובעלת גלגלים, על כל אחת שקית שחורה או לבנה, אטומה, בגודל גוף אדם שוכב, גופת אדם. על כל שקית מדבקה ורודה שעליה מודפסות בשחור חמש ספרות אשר יוצרות מספר, למשל 45073. אלו החיים בשיירה, ואולי לא רק הם, מזמזמים חרישית את השיר "ימים לבנים" מאת לאה גולדברג, עליה השלום, בלחן של שלמה יידוב. אפשר שמדי פעם אחד מחברי השיירה החיים יקריא את חמש הספרות שעל אקיקלמתו.

אני

את המחזה הזה צריך לפתוח בהתנצלות גדולה מאוד כלפי מפקד מצ"ח במילואים שיש לו עין אחת ושכאשר ראה אותי כאן בפעם הראשונה פנה אליי ואמר לי "דיך באלק אתה עושה הצגה על מה שראית פה. אני אומר חצי בצחוק אבל אני רציני לגמרי." והמועקה שנשארה איתי כל אותו היום מצאה את עצמה מנוסחת בהודעה הבאה: "היי ויקטור, אם יש לך זמן אחר כך, אני אשמח לדבר איתך על מה שאמרת קצת יותר לעומק." הודעה שלא זכתה למענה בכון לרגעים אלו.

אחד מחברי השירה, יוחנן, יוצא ממקומו בשיירה ופונה לקהל.

יוחנן

אקיקלמה. בתיאטרון היווני העתיק הייתה קיימת מוסכמה אשר לפיה אין מראים מוות על הבמה. הטרגדיות היווניות, עשירות במוות, סיגלו לעצמן הרגל: אקיקלמה. האקיקלמה היא משטח מתגלגל שעליו היו מציגים את הגופה לאחר רגע המוות. יש הסוברים כי הדבר נועד למנוע את מראה הזוועה. ואולם, אינני בטוח שהיוונים היו מעוניינים בחיסכון הזוועות, שהרי די בקריאת טרגדיה יוונית אחת מתוך ה־32 אשר השתמרו

כדי להבין שהיוונים הצטרפו למראה הזוועות כמו אוויר לנשימה. ואני רוצה לטעון שמא מראה האקיקלמה חמור יותר, מזוועה יותר, ממראה רגע המוות עצמו. הנה למשל...

השיירה עוצרת לפתע. פוסקת מזמזומה. יוחנן מצביע על אחת האקיקלמות ועליה שקית קטנה.

השקית הזאת. 45073. פתאום אחרי כל השקיות הדומות זו לזו בגודלן. אולי תיבוק? אולי עצמות בלבד? לך תדע. תלך ותדע.

תמונה ראשונה

אני

(אולי לקהל) שחאדה פרג' מהמילואים היה זה שהפציר בי לכתוב, אמר לי שזאת הסדרה הבאה שלי, ולהסביר את ההבדל בין סדרה למחזה לא בטוח שהייתה לי סבלנות, אז פשוט התחלתי לכתוב. סירבתי לכתוב עד עכשיו, עד ליום החמישי (או השישי?) במשימת מיון הגופות במחנה שורה ועכשיו עישנתי סיגריה, שנייה להיום, והבנתי איך קורה שבגיל שלושים מתחילים לעשן, כמו שהבנתי היום איך קורה שבגיל שלושים פתאום חוזרים בתשובה, או בשאלה, או עוד דברים. לעשן – אני בינתיים פעמיים ביום, לחזור בתשובה – החלטתי שלא.

שחאדה

(לאני) אני כבר רואה את הסדרה... יש לי חוש דמיון שתדע. זה מתחיל בהתרעה. התרעה טלפונית. זה אחד הדברים המושכים, התרעה טלפונית. פותח את הטלפון ואז מופיע לו פה... מופיע לו פה... אה... "חשש חדירה בגבול עזה." מכבה את הטלפון. ואז הוא ממשיך למטבח. והוא, שנמצא במטבח, הוא מדליק את הטלוויזיה ושומע ברקע – צריך לחפש כתבה כלשהי כאילו איך זה התחיל – "חשש חדירת מחבלים עם מספר הרוגים בלתי ידוע", דברים מאתגרים כאלה. "דיווח ראשוני", למטה, "דיווח

ראשוני: חשש לחטיפה של מאות אזרחים וחיילים
ואנשי ביטחון. "איזה פתיח?! איזה פתיח?! אה!?"

מאוד אהבתי.

אני

הוא עוזב את הכול בסערת רגשות ואז רץ לאשתו. (שקט)
אגב, זה מה שקרה איתי, רק שתדע. (שקט) רץ לאשתו,
מעיר אותה ואומר לה "תקשיבי, כל המדינה באירוע
ביטחוני מפחיד." אחרי זה הוא ממשיך, כאילו המשפט
הזה זה כדי להפחיד את אשתו, שתקום לעבודה.

שחאדה

אבל יום שבת.

אני

אה לא. יום אחרי הלכתי לעבודה. מה עשיתי באותו יום?
מה עשיתי באותו יום?... תשים רווח, אני אזכר. וואו.
להכניס לאטרף – זה פתיח, אחד הדברים הקטלניים. פה
אתה מתנתק מהבן אדם הזה. אתה עושה כמו רוורס כזה
ואתה חוזר למקום שהתחיל – אנשים רוקדים. זה פתיח
מה היה, ואז אתה חוזר למסיבה עצמה, אתה מתאר את
המסיבה עצמה. נראה לי זה הולך להיות פצצה. אנשים
רוקדים, שמחים, מאבטחים שמסתובבים בכל המקומות.
אגב, יש תיעודים שאתה יכול לקחת משם.

שחאדה

אתה עובר לחיילת בבסיס שיושבת מול תצפית ורואה
אנשי חמאס עם המפות, זה באמת סיפור אמיתי, אבל
צריך לבדוק סיווג ביטחוני, אבל זה היה בתקשורת,
אין חשש, והיא מדווחת למפקדים "תקשיבו, אני רואה
אנשי חמאס עומדים ליד הגבול." ואז הם אומרים לה

”נו זה החמאסניקים המזדיינים, אין להם ביצים לעשות כלום.” פה צריך להמשיך את זה, לפתח את זה. השלב הבא אתה עובר למסיבה.

א ז ע ק ה.

העולם

יש אזעקה? אין אזעקה? מה זה?

רוזה

אנשים רצים למיגוניות, יירוטים באוויר. שחאדה ואני יושבים ומסתכלים.

אין אזעקה, זה רחוק, תראה מתי זה מתפוצץ.

שחאדה

(אולי לקהל) הסיבה שסירבתי לכתוב עד עכשיו היא כי הרגשתי שאין לי את זכותו של ההיסטוריון או של כותב הזיכרונות כי אותי העסיקו דברים שוליים לכאורה, ולא כדי לשרוד, אלא כי ההיסטוריה היא דבר שכאשר נמצאים בתוכו הוא בלתי ניתן לאחיזה, עד כדי כך שאין לי אלא לספר על אישה אחת, שאמרה שקוראים לה אָבִי, שנכנסה אמש לאוהל שבו עוברות הגופות וחילקה אחד אחד שוקולד חלב אגוזים עטוף בנייר כסף שעטוף בנייר ירוק, ואני אמרתי לה ”מאיפה את? שוקולד כזה יש רק בתל אביב.” והיא אמרה לי ’אני מתל אביב!’ ואמרתי לה שגם אני, והיא אמרה שרואים עליי, ואני כולי במדים, עד כדי כך רואים, מסתבר. ואולי זה כי אני המילואימניק היחיד שכתב באינסטגרם הודעה לדוקטור עור שאשמח לקבל תרומה של קרם עיניים, קרם יום וקרם לילה, וגם בוסטר ויטמין סי לעור הפנים

אני

כדי לראות במראה בבוקר שאין לי שקיות בעיניים, או
אולי להבדיל את עצמי מהגופות העוברות לנגד עיניי.
תסלחו לי, ביקשתי מראש שלא לכתוב את ההיסטוריה.

שחאדה   מה השעה?

אני   שבע ועשרים.

שחאדה   אנחנו לקראת הסוף.

אני (בלב)   נכון.
זה טוב מה שאמרת, אבל אני לא כותב סדרה, אני כותב
מחזה. זה קצת אחר.

שחאדה   חבל. תשמע לי, תכתוב סדרה, אתה תעשה מלא כסף.
במה שאתה אומר, מחזה, אין בזה כסף.

אני   נכון. אבל אני לא יודע לכתוב סדרה.

שחאדה   תעשה מה שאתה רוצה.

שחאדה מעווה "שיהיה" בפה ובכתפיים. חוזר לפלאפון.

אני   טוב. (לקהל או משהו) היום ראיתי חייל אחד ששר תוך
כדי שסחב את הגופה. "ימים לבנים ארוכים." ואני
נגמרה לי הסיגריה עכשיו ורק בא לי להמשיך ולעשן
את מה שנגלה למולי: שביל מתעקל, מסומן במרכזו
בפסי סימון לבנים דהויים, אוהל לבן גדול שהוא המקום

שבו עוברות הגופות על אלונקות צבאיות מונחות על גבי עגלות נירוסטה.

שחאדה (לאני) אתה צריך לכתוב את מה שאנחנו עושים פה – את הפס של ההוצאה של הגופות, לתאר את זה – משרד הפנים, אנחנו, משטרה, משרד הבריאות – אלה לא ידברו כל הסדרה – משרד הדתות. לצייר את זה אולי שיהיה ברור. ותכתוב על התקשורת שנכנסה, ועל זק"א ועל האוכל, על חיפושים שעשינו שכל אחד התחיל לאתר דברים אחרים, שבכלל לא רצו את מצ"ח פה ביניהם, את הסיפורים של הגופות. על אנשים פה – על בועז חממי, על זה ממשרד הפנים, איך קוראים לו..

אני אוהד.

שחאדה כן, זה.

אני אבל מה יש לי לכתוב על כל זה, זה רק הרקע.

שחאדה כן, אבל אנשים צריכים להבין, בלי זה לא יבינו, תתחיל עם זה ואחרי זה תוסיף דברים יותר... אתה יודע... כזה... דברים כבדים כאלה.

אני (לקהל או משהו) האמת היא שכמו ברוב הפעמים, שחאדה צדק וכדי להתחיל, צריך לספר אולי על הדברים שעבורי כרגע הם מובנים מאליהם. כמו, למשל, להגיד ששחאדה ואני חוקרי מצ"ח במילואים. ושאנחנו במחנה שורה. ושזה המקום שאליו הביאו את כל

הגופות אחרי הטבח של 7 באוקטובר. ושהן שמורות כאן
במכולות קירור בטמפרטורה של מינוס שמונה מעלות.
ושבינתיים אנחנו פה כל יום שתיים-עשרה שעות.

שמעתי שחאדה מינוס שמונה-עשרה מעלות, לא מינוס שמונה. שמעתי
אותם מדברים על זה.

אני מה פתאום מינוס שמונה-עשרה, אתה יודע איזה קפוא
זה? זה מינוס שמונה.

שמעתי שחאדה מינוס שמונה-עשרה, זה לא אני מחליט.

אני לא יכול להיות, אולי לא שמעת טוב.

שמעתי שחאדה תשאל את זה, איך קוראים לו?

אני אוהד?

שמעתי שחאדה לא לא, מהמטרה, נו, בועז.

אני בועז –

שמעתי שחאדה מינוס שמונה-עשרה. ודאי.

אני יכול להיות ששחאדה צדק בכל הפעמים, לא ברוב
הפעמים.

שמעתי שחאדה תדע משהו – דרוזים תמיד צודקים.

אני ואפשר גם לספר שהראשונה שראינו פה (אולי חוץ מההיא בש"ג שכל בוקר הייתה עושה כאילו היא לא זוכרת אותנו).

שחאדה יותר טוב שלא תזכיר את זאתי מהש"ג, תמחק.

אני אז חוץ ממנה, הראשונה שראינו פה הייתה רוזה.

שחאדה (קורא לה) רוזה!

רוזה מה זה? אין לכם מדים? לא יודעת איך שלחו אתכם לפה בלי מדים. בסוף היום אתם תצטרכו לזרוק את כל מה שאתם לובשים לפה. אני אנסה להשיג לכם מדים למחר. מי מכם יותר בסדר עם מראות קשים?

אני נראה לי ששנינו בסדר.

רוזה אז אתה תהיה בתר"ח א', ואתה בתר"ח ב'.

אני (לקהל אולי) כל הדרך שהלכנו, אחד לתר"ח א' ואחד לתר"ח ב', רציתי לשאול – אבל מה מהם יותר גרוע?

רוזה (לאני ולשחאדה. מתדרכת) אני אסביר לכם איך זה עובד. תר"ח – זה תחנת ריכוז חללים. מה שאתם צריכים לעשות: יש כאן בתוך האוהל הלבן את הפס הזה, ואתם יושבים כאן, ממש על הפס. אסור לכם לזוז מפה בעיקרון. כל גופה שעוברת אתם צריכים להצליב נתונים ולבדוק אם מדובר בחייל, מילואימניק, רבש"ק,

כיתת כוננות, שב"כ, מוסד או גורם ביטחוני אחר, אתם צריכים לסמן את זה ואתם אחראיים להעביר לקבורה צבאית. אף גופה לא יוצאת מהפס בלי שאתם מאשרים שווידאתם ובלי שאתם חותמים שם ושעה.

שחאדה (לאני) זה מה שהיה בהתחלה.

אני (אולי לקהל) אחרי כמה ימים שבהם כל הזמן יצאו גופות, נשאר כל הגופות הלא מזוהות. היינו צריכים לעשות כל מיני דברים אחרים כדי לעזור בזיהוי שלהן. הסתכלנו על התצלומים של כל הגופות וכתבנו את המידע, חיפשנו סימני זיהוי. היינו צריכים למיין את הגופות ברשימות לפי נתונים –

שחאדה גופה שרופה, גופה רקובה, רק עצמות, עם ראש, בלי ראש.

אני בשלב מסוים פשוט התרגלנו למה שאנחנו רואים.

חייל ששר
ימים לבנים 43820

שחאדה טבעת זהב עגולה של גבר על הקמיצה ביד שמאל, ככל הנראה טבעת נישואין. גוף נראה תְּלָקִי.

יוחנן מה השם שלו?

חייל ששר
ימים לבנים 42820

רוזה נעלי נייק שחורות עם סמל נייק לבן, קצת גבוהות. גופת גבר. מצב ריקבון מתקדם. שיער שחור.

יוחנן מה השם שלו?

חייל ששר
ימים לבנים
43859.

אני נעלי טיולים בצבע חום קצת כהה עם סוליה אדומה. לא ניתן לזהות פנים. גוף במצב ריקבון מתקדם, גופה שלמה.

יוחנן מה השם שלו?

אני למה אתה צריך את השם כל הזמן? רוחנית או מעשית?

יוחנן רק רוחנית.

אני מעווה פנים "נו באמת".

רוזה בערך ביום השלישי התחלנו להבין מה קורה פה ועשינו "ניסוי". שחאדה היה זורק מספר של חמש ספרות שנשמע לנו כמו מספר גופה, ואנחנו היינו בודקים אם קיימת גופה שמתאימה, או לא מתאימה, למספר הזה.

שחאדה
45786.

רוזה
יש.

שחאדה
46777.

רוזה	יש.
שחאדה	.47768
רוזה	יש.
אני	שלוש פעמים היה.
שחאדה	.48977
רוזה	איין.
אני	בפעם הרביעית – לא. נאחזנו בזה באותו הרגע כמה שיכולנו.
רוזה	יש מספר בלי גופה.
אני	הדברים האלו מעניינים, אבל לא אותם אני אכתוב מעכשיו. הם ישמשו כרקע, עבור מי שצריך. שחאדה – מאשר?
שחאדה	מאשר. אפשר לעשות את זה יותר ברור, אבל זה מספיק.
אני	אבל מה שרציתי לעשות, אולי, זה לכתוב על מי שהיה פה בחודשיים האלה.

תמונה שנייה

- אני   היה כאן אחד, נגד לוגיסטיקה.
- אילן או ארז   (מבהיר) במילואים. ביקש שלצורך המחזה אשתמש בשם הברוי שלו – או אילן או ארז. אפשר גם בשניהם לסירוגין, או בשניהם יחד וזהו.
- שחאדה   נגד לוגיסטיקה – התקמבן על שני שמות. ושניהם בדויים.
- אני   אילן או ארז הוא בן 34, גם רואה חשבון וגם עורך דין. יש לו כוח לדבר עם כל אחד, על כל דבר, גם אחרי חודשיים במילואים. יש לו שתי עיניים, אחת מהן קצת אדומה. כמובן שלא הייתי מספר שיש לו שתי עיניים אם אחת מהן לא הייתה קצת אדומה.
- יוחנן   בכלל, כשמתארים אנשים אחרים הם תמיד נשמעים מוזרים, כי מה יש לומר? הוא – יש לו שתי עיניים, שתי אוזניים ואף? מדלגים על זה ועוברים ישר למה שמייחה, למה שמזהה אותו.
- אני   למידע באמצעותו אפשר לזהות את האדם. לאחרונה

למדתי שגם שתי ידיים, שתי רגליים, ראש – כל אלו גם הם פרטי זיהוי ואין להמעיט בערכם. ועכשיו אילן או ארו קצת נתקע עם התיאור הזה של עין אחת קצת אדומה, כי בכל זאת, הכרנו למשך חודשיים, ואולי הייתה לו דלקת או שעורה, ואולי בכלל עקב תנאי השטח, אולי העדשות, אולי מצב של עין של אחרי בכי, או לפני בכי, או בין בכי לבכי. בכל מקרה, הוא – הייתה לו עין אחת קצת אדומה, וחשבתי לשאול אותו על המחזה שאני כותב. או בכלל על כאן.

אילן או ארו אני לא יודע עדיין מה אני חושב. צריך לחשוב על מה אני חושב, עוד לא חשבתי על זה. אני פה, אני מתפקד. אני זה וזה וזה. עוד לא ישבתי בשביל לעשות לעצמי... אני יודע את זה על עצמי, אני ככה. הארנב שלי...

אני (קוטע אותו באמצע) מה, יש לך ארנב?

אילן או ארו היה... הוא נפטר אחרי שמונה וחצי שנים שהוא אצלנו. אהבתי אותו בטירוף. אני מצאתי אותו בבוקר כשהוא כבר היה ללא רוח חיים שוכב על הצד כזה. נפטר כנראה באמצע הלילה. סגרתי את הדלת והתנהגתי רגיל לגמרי. משחק כזה. כשאשתי יצאה עם הילדים לגן פתאום הרשיתי לעצמי להתפרק, כשהיא חזרה, באותו רגע פתאום נעצר. אני לא יכול ליד אנשים.

יש איזו הקלה להגיד שאני בלוגיסטיקה. אני בתפעול, לא צריך לדעת את המקצוע, לא צריך לדעת את השמות.

כל מי ששומע איפה אני אומר לי "וואי איזה נוראי,
איזה פה, איזה שם," אז כן, אני רואה את השקיות. כן,
אני יודע שבשקיות יש גופות.

אני בחיים לא חשבתי שאראה אלונקות שלוקחים עליהן
גופות ומובילים וזה. אם אני אסתכל על זה מתפקידי
כלוגיסטיקה, אז אני מכיר שלוקחים ציוד, יש הזמנה, יש
שינוע וכו'. זה האזור המקצועי וזה אולי מנגנון הגנה.

אתם זה אינהרנטי בעבודה שלכם, אני יש לי את
הפריווילגיה להתעלם מזה – לפתוח שולחנות, מפה,
מתי יגיע הוא, לתקן את האוהל, מתי יבוא זה, כל מיני
דברים. אני יכול לאטום אוזניים ולהגיד ילד לא ילד,
שקית לא שקית.

אילן או ארז אמר לי דבר חכם במיוחד. הוא אמר שכל
בן אדם רואה את העולם מתוך התפקיד שלו. נגד
לוגיסטיקה רואה ציוד, שינוע, חיבור לחשמל, תיקונים,
מסלולים. חוקר רואה פרטי זיהוי, רשימות נתונים
להצלבה.

אני

חשבתי, אבל לא העמקתי במחשבה. לא העמקתי
במחשבה. אתה מבין מה אני אומר? באתי עם משימה
לא לשאול, לא לברר פרטים, לא לדעת.

אילן או ארז

ביום הראשון אני מתיישב. ציון, הנהג של המשאית,
מתיישב לידי. עכשיו אני עם הגב אליו, "אתה לא מאמין
מה ראיתי, היד זה, הראש זה," אני עם הגב אליו אבל

הוא היה צריך מישהו בשר ודם רק שישמע מה יש לו להגיד. כל הזמן מדברים אבל אני בורח מהשיחות האלה, אני בורח. אני קם והולך. אני אגיד לו שידבר איתך.

אני אהיה פה גם בערב.

אני

שקט ממושך.

היום ראיתי איגואנה תינוקת פה ככה הלכה. מה השעה אילן או ארז עכשיו? שתיים-עשרה. שתיים-עשרה בול. הנה הביאו אוכל. מה זה, כמו שעון שוויצרי.

תמונה שלישית

מירב

הייתה כאן אחת, קוראים לה מירב, שוטרית, בת 45 אולי. תימנייה מאוד. ישר רואים. לק בצבע תכלת וציפורניים לא ארוכות. בשילוב עם המדים בצבע תכלת נראה כאילו זה חלק מהעניין. כשגילתה שאת גופות המחבלים מעבירים לשדה תימן היא נעלבה בשם העדה. אבל נעלבה באמת באמת לאיזה שמונה עשרה מאיות שנייה. עלבון כזה של לא להאמין, של לב צונח, של נשימה, של "אבל למה?". אחר כך כבר צחקנו על זה. כשהיא שמעה שאני כותב, היא אמרה לי – תכתוב. תכתוב את מה שאנחנו עושים פה. את הצחוקים שלנו.

(לאני) לא נעלבתי כמו שאמרתי "מה?" לא ידעתי בכלל שקיים מקום כזה, קודם כול, ואז ראיתי בגוגל שזה בסיס צבאי ולא מקום מיושב, כי לפני זה אמרתי מה זה לוקחים את כל המחבלים ושמים אותם אצלנו?! ואז הבנתי שאלה מכולות בתוך בסיס צבאי ולא יישוב מיושב. אז אמרתי סבבה.

אני

שמעתי אותך אומרת שאת לא מספרת למשפחה שלך על מה שאת עושה פה. למה?

מירב
למה אני לא מספרת להם? מספיק הם רואים בחדשות, שומעים כל היום, ולבוא לספר להם שהבת שלהם עכשיו פותחת שקיות, רואה את הגופות, מריחה את כל הריחות האלה... זה, אתה יודע, אמא שלי תיכנס עוד לחרדות ולכל הדברים האלה, לא צריך להכביד עליהם. אמא שלי, איך היא אמרה לי – "תגידי למפכ"ל שאת לא יכולה, שאת נשארת בבית." חושבת שזו תוכנית כבקשתך.

אני
[אולי לקהל] הדבר האחרון שחשבתי עליו כשהיא אמרה משפחה זה שלאישה הזאת יש אמא.

מירב
והבעל, כי אני לא מכניסה את הילדים ואת המשפחה למציאות של העבודה. אני משתדלת שלא. אנחנו רואים כל כך הרבה רע שבבית זה חממה אבל לבוא להכניס את כל הרוע הביתה, זה לא... בית זה מקום מוגן. המקום שלך. מקום שאתה יכול להרגיש בו הכי חופשי, הכי טוב. להתקלח, להריח ריחות טובים ולא להביא איתך את כל הסירחון הביתה. לשמור על השפיות שלהם כי שלנו איכשהו התקלקלה.

אני
את מרגישה שהשפיות שלנו התקלקלה?

מירב
וואו. אני אגיד לך מה, מה זה השפיות שלנו? הפכנו להיות אדישים. זה כמו הבחור הזה מהרכנות שהיה יום אחד שתי גופות פה והוא פשוט נרדם על הכיסא וצחקנו שאיך הוא יכול לישון ככה כשזה צמוד אליו.

(ברצינות פתאום) בימים הראשונים אני חושבת שהיינו בהלם, אחר כך הפכנו את זה לבדיחות. זה לא בדיחה, זה עצוב, אבל זו הדרך שלנו להתמודד עם זה. מה אתה לא נשרטת? אני זוכרת אותך בהתחלה. אתה היית בהלם, אתה היית מאוד מכונס בעצמך. אתה באת לפה ביום יומיים הראשונים ולא תקשרת, אולי עם שחאדה אבל לא איתנו, לקח לך כמה זמן להבין. קודם כול, אני חושבת שלקח לך קצת זמן להבין ואז איזה יום אחד אמרתי לך "הופה נפתחת". לא העלית אפילו חיוך על השפתיים שלך לפני. מה איתך? אתה מספר לבן זוגך?

יש הבדל בין לראות את הזוועה לבין לספר אותה במילים. למשל, פעם אחת אמרתי לו על איזו גופה שראיתי וגם תיארתי לו אותה, ואמרתי לו שזו גופה שרופה, שהכול שחור, והוא הסתקרן וניסה להבין. נראה לי שאפילו אמרתי לו שהלשון הייתה בחוץ. אבל אני לא יודע אם זה מידע מזעזע כי אני כבר רגיל אליו וכי המילים "גופה שרופה" לא מעבירות את הגוף השרוף הספציפי שראיתי.

אני

אני הדבר היחיד שאמרתי זה "בסיס שורה", שפה משחררים גופות לקבורה. בכל זאת הם יודעים שאני נמצאת בבסיס פה. הם בטוח שמעו מהחדשות. לבעלי יותר סיפירתי על בדיחות שחורות שרצות פה. היה כאן אחה קצין, שנתקע במכולה ונכנס לפאניקה. מכיר את הסיפור?

מירב

לא, תספרי לי. אני

מירב יש פה את המפקד שמגיע מאוגדת עזה והוא על הקו עזה וזה. יום אחד הוא בא לפה עם איזה חייל והם נתקעו כולה לאיזה שלוש דקות במכולה, אתה יודע קפוא במכולה... איכשהו פתחו לו. אני רואה אותו כולו מזיע ואני אומרת לו "מה? נתקעת במכולה?" הוא אומר לי "כן, בקטנה, לא נלחצתי, לא כלום." ואני אומרת לו "אז למה אתה ככה מזיע? במכולה קפוא..." (צוחקת) אמר שזה היה דקה אחת והכול בסדר. תשמע זה היה קטעים, חבל שלא היית שם לראות. תגיד, איך בן זוגך עם זה שאתה פה?

אני זה קטע שאת שואלת. זו תקופה לא משהו, אנחנו רבים הרבה.

מירב אני יודעת מה לשאול. ותגיד, אתה מבשל, נגיד?

אני לא, זה יותר הוא. מבשל, אופה, האמת היא שהוא מכין אוכל טעים.

מירב אז אולי היום, נגיד, תכין לו משהו, ארוחת ערב?

אני לא, אני לא יודע לבשל.

מירב אז לא להכין, תביא משהו. מה הוא אוהב? הוא אוכל בשר, בן זוגך?

אני לא. הוא אוהב אסייתי.

מירב הו, הנה יש לי רעיון, תחזור הביתה היום עם מרק סיני. תביא לכם מרק סיני לארוחת ערב. ככה הוא גם לא יצטרך לבשל, והוא יראה שאכפת לך ממנו.

אני (לקהל אולי) באותו יום חזרתי הביתה, וסיפרתי לבן זוג שלי על המרק הסיני שמירב אמרה לי להביא לו. הוא העריך את המחווה, אפילו בלי שהבאתי מרק, ומאז באמת לא רבנו כל כך.

מירב אמרתי לך – זו התשומת לב.

אני בימים הבאים אילן או ארז שלח אליי אנשים, חיילים מכאן, שיספרו לי ושאני אקליד, בשביל המחזה שאני כותב. כל הזמן הייתי עם המחשב, כשעבדנו הקלדתי את המידע על הגופות, וכשלא עבדנו אז הקלדתי את מה שמספרים. היו מגיעים אליי ואומרים –

תמונה רביעית

אתה זה שכותב מחזה?	אביעד ט' ר' ו' ס' ט'
אה, כן. אני כותב מחזה.	אני
היה כאן אחד. אביעד. סטודנט לחינוך. אביעד טרוסט. (מאיית, משום מה) ט' ר' ו' ס' ט'. (לאני) נעים מאוד.	אביעד ט' ר' ו' ס' ט'
(מחייך) נעים מאוד.	אני
זה אירוע לא נורמלי. בסרטים ובמחזות מנסים לייצר או משהו מאוד מאוד אנושי או משהו על-אנושי, אתה מביין למה אני מתכוון?	אביעד ט' ר' ו' ס' ט'
אה, כן, נראה לי שכן.	אני
וכאן זה כאילו על-אנושי שהוא אנושי, משהו שהוא מתממש במציאות. אתה מביין?	אביעד ט' ר' ו' ס' ט'
(מנסה להבין) כן. על-אנושי שהוא אנושי.	אני
	ג ש ם העולם

אביעד
ט' ר'ו' ס' ט'

כשהגעתי הכול היה פה גופות. אתה נכנס ופתאום אתה רואה משאית של יטבתה (צוחק) עכשיו אני לא אצליח לשתות שוקו יותר. אתה פשוט עולה למשאית ופשוט מתחיל להוריד גופות. היו פה הרבה שקים פתוחים. אותי הכי שרט לראות נעליים. לא יודע למה. אולי כי ראיתי נעליים שיש לי בבית. נעלי נייד שחורות עם סמל נייד לבן, קצת גבוהות. וגם נעלי בלנדסטון, שזה לכולם יש. וגם נעלי טיולים שיש לי בבית, לא של דקטלון, הנעליים השניות שהיו לי... יכול להיות שזה של דקטלון, בצבע חום קצת כהה עם סוליה אדומה. ואני בתוך המשאית ואני חושב: לפני רגע הוא הלך ועכשיו הוא מת; הוא קשר את הנעליים והוא לא ידע שזו הפעם האחרונה שהוא קושר את הנעליים. (שקט)

אז על מה יהיה המחזה שאתה כותב?

אני

אני לא ממש יודע, אני חושב שהמחשבות שלנו. דברים שאנחנו אומרים. חשבתי אולי לשאול אנשים אם יש להם חלומות שהם זוכרים. על כאן.

אביעד
ט' ר'ו' ס' ט'

אני פחות חולם. אבל אני כן מאבד דברים. איברתי מטען. כמעט איברתי מפתחות. איברתי כיפה.

אני

לי נשברים דברים. המשקפי שמש שלי, השעון. המחשב שלי התקלקל קצת.

אביעד
ט' ר'ו' ס' ט'
הקטע שלא רודפות לי תמונות ספציפיות. הרבה אנשים
אומרים שיש איזה פרצוף ספציפי או תמונה שנחרטה
להם בראש אבל אני כלום לא נחרט לי בראש. אני זוכר
יד עם טבעת. ואני התחתנתי לפני חודשיים.
מזל טוב. אני

אביעד
ט' ר'ו' ס' ט'
תודה... איך זה היה, מה היו עושים – היו קורעים את
השק, מוציאים את היד, מרימים אותה ואז לוקחים
טביעת אצבע. אחת הידיים פתאום ראיתי טבעת וזה
שרט אותי. טבעת זהב עגולה של גבר, כמו שלי. (שקט)

העולם
ג ש ם ג ש ם ג ש ם

אביעד
ט' ר'ו' ס' ט'
וואו איזה גשם.
אז אתה לא יודע מה יהיה במחזה שאתה כותב?

אני
מה אתה חושב שצריך להיות במחזה שאני כותב?

אביעד
ט' ר'ו' ס' ט'
אני לא יודע אבל אני כן יודע שצריך גם הומור שחור.
חובה. זו הדרך של המון אנשים פה לפרוק. אני הייתי
פעם אדם עם המון הומור שחור אבל לא יוצא לי לספר
בדיחות. מצחיק אותי מה שאני שומע אבל אני לא
מספר.

וצריך להיות סוף עצוב. לא צריך להיות סוף טוב להצגה.
לא משנה גם אם הכול יוצא היום לקבורה, לא צריך
להיות סוף טוב. ובאידיאל צריך שחקנים שהיו פה. כי
אי־אפשר להסביר מה קרה פה. לא משנה כמה תדבר

אי־אפשר להסביר, אי־אפשר להבין מה קורה פה. וצריך גם שהקהל יהיה מודע לזה באיזשהו מקום, שהוא לא יכול להבין מה היה פה. אולי אם יהיו שחקנים מאוד מוכשרים.

הלוואי שכולם כאן יכלו גם לשחק בזה פשוט. אני

אביעד ט' ר'ו' ס' ט'
אני כן חולם על מה שקורה פה. אבל לא איזה סיזימס, יותר על המשימות הקטנות, יותר על נגיד... היה איזה יום אחד שאני זוכר שהלכתי לתר"ח א' ופתחו שם שקית והוציאו מהשקית משהו, אולי עמוד שדרה או צלעות, אני לא יודע. בלילה חלמתי שאני בבית שלי וזה פשוט נמצא שם על הרצפה בסלון ובחלום זה הרגיש לי נורמלי. (שקט)

העולם ג ש ם ג ש ם ג ש ם

אביעד ט' ר'ו' ס' ט'
איזה גשם.

העולם ה ג ש ם מ מ ש י ך
ה ג ש ם נ פ ס ק

שלמה טייטלבוים
היה כאן אחד, שלמה טייטלבוים. חרדי. כתב בכלכליסט. בשעות הפנאי ארגן כאן הרצאות בנושאים של כלכלה לחיילים.

אני
יום אחד הוא ואני היינו צריכים להוציא גופות ממכולות ביחד. הוא בא אליי עם פתק.

האבסורד זה כמה מתרגלים לכאלה דברים. פתק שנראה כמו פתק של ספרייה. בספרייה הלאומית היית מבקש ספר ככה.

שלמה
טייטלבוים

אני 45008, מכולה 8, מדף 4 מימין.

הדברים הבאים נאמרים תוך כדי ששלמה טייטלבוים ואני סוחבים יחד גופות.

מישהו שאל אותי – מותר להסתכל על הפנים של מתים? בחורה חילונית שאלה אותי פעם – יש לי מחזור, אני יכולה להיכנס לבית קברות? אני מרגיש קצת מובך כי אני הבן אדם הדתי ומעולם לא שמעתי שיש בעיה לאנשים עם מחזור, ואז חשבתי שאולי ההבדל הוא כי אני אשכנזי והיא מזרחית. כתבתי ישר לחבר שלי כי לא היה אז מאגרים, שלחתי לחבר שלי שהוא הבן של הרב דוד והנכד של הרב עובדיה והוא הרגיע אותה. מסתבר שהיו כל מיני מסורות כאלה ואיזשהו מנהג הפך כאן לאיסור.

שלמה
טייטלבוים

אני 48406, מכולה 10, מדף 3 מימין.

אתה פוגש שוטר כאן והוא שואל אותך: יוצא לנו לראות כאן פרצופים של מתים – האם זה מותר? ואז נזכרתי שכתוב בגמרא שמי שמסתכל בפנים של מת... זה מופיע תחת "דברים שקשים לשכחה וטובים לזיכרון: [מקריא מהזיכרון] "עשרה דברים קשים ללימוד". ובסוף הרשימה כתוב – "העובר מתחת ריח רע של נבלה וגם המסתכל בפני המת."

שלמה
טייטלבוים

עכשיו מצאתי, רבנו ידעיה הפניני, דמות מעניינת, הוא אומר שהחשש הוא, הגמרא הרי היא אוסף של אמונות, אבל זה אולי יושב על פחד רציונלי, והוא אומר שאם תראה מת שאתה מכיר... אני אקריא לך: "טעם החשש הוא כי בראותו מת שהכירו היטב בחייו, ועתה הוא כאבן דומם, יחרד מאוד כאשר יחשוב שימות גם הוא כמוהו, ומתוך היראה יטרד שכלו וישכח תלמודו".

אני נו, אז מה אמרת לו?

שלמה טייטלבוים
אמרתי לו שכל הנוק נעשה רק אם אתה ממש מסתכל, אני יודע! (צוחקים)

איתי. עם גומות חן.
קרא הארי פוטר באנגליות
היה כאן אחד. איתי. עם גומות חן. קרא הארי פוטר באנגלית. (לאני) ביום הראשון שהיינו פה אני הייתי במקום של הקבלה, שבצד אחד יש את המשפחות, את הזיהוי, ובצד השני אנחנו מכניסים חללים. המרחק הוא נגיד בין האוהל הלבן פה לבין ה... בערך, העצים, בצד הזה. זה המרחק, אין מרחק ממש גדול. וזו הסיטואציה שהייתה הכי קשה לי בהתחלה – שאתה מוציא גופה ואז אתה שומע את הצעקות של המשפחות שרואים אותה. עכשיו, אני מנסה להבין איך להסביר לך במשפט – נכון יש את הסרטים האלה האפורים האלה שיש גשם ואנשים הולכים כמו רובוטים? ככה זה הרגיש, אנשים עם מסכות, עם סרבלים, צעקות בצד אחד אחת לשעה, לשלוש־ארבע שעות. ואז אתה מבין שמה שאתה מוציא זה מה שהמשפחות יקבלו בצד השני.

גופה זה דבר שהוא רחוק ממך. היא לא חיה.
ואנחנו בתור אנשים שעשו את זה, אתה חייב
ליצור ניתוק מסוים, אבל כשאתה רואה את
המשפחות מגיעות ואתה שומע את הכאב שלהן,
זה מה שהכי כאילו חדר לנו פנימה לחבר'ה
שהיו שם. זה הכי רחוק ממך, אתה לא רואה את
זה, אתה לא רואה את האנשים. אתה רק שומע
קולות. הקול שהם הוציאו, יש בקול עומק מאוד
מסוים ואתה שומע שזה קול של כאב מאוד
מאוד עמוק.

אני איך זה נשמע?

איתי. עם גומות חן. קרא הארי פוטר
באנגליות

צרחת עם בכי.

שקט.

יש משפט שכני אדם אוהבים להגיד אבל אני לא
מסכים איתו.

אני (בלב) איזה?

איתי. עם גומות חן. קרא הארי פוטר
באנגליות

"אני מבין..."

אני (בלב) אני מבין.

תמונה חמישית

אני (אולי לקהל) בכל הימים הראשונים אני פחות זוכר מה קרה. בעיקר שעבדנו הרבה וברצף, וגם את החייל ההוא ששר תוך כדי שהוביל גופות, אבל כבר לא ראיתי אותו מאז. בימים האלה כל לילה חלמתי מלא.

שחאדה אני כאילו שמעתי מספרים אבל בעיקר ראיתי שיש המון גופות מולי ובמיוחד שתי גופות – אחת בשקית שחורה אחת בשקית לבנה, כשפתחתי את המקרר כזה. זה אותה פתיחה של המכולות אבל במרָאָה זה יותר קטן, יותר צפוף. ככה זה היה בחלום. פותחים, מספרים מצלצלים באוזן, רואה שקיות – אחד לבן אחד שחור.

אני באחד מהימים הראשונים שחאדה ואני יצאנו רגע להפסקה. היה כמעט ערב אבל עוד לא, והשמיים היו מלאים בעננים ענקיים כאלה, ברורים, בצבעים של אפור וורוד. עננים של סוף קיץ.

שחאדה עמדנו מול האוהל.

אני עמדנו מול האוהל והסתכלנו בעננים.

שחאדה	בטח כולם אומרים "אלה השתגעו בגלל הגופות."
אני	זה לא היה זמן קצר.
שחאדה	לא.
אני	זה היה מאוד יפה.
שחאדה	כן.
אני	אנחנו בקושי מכירים.
שחאדה	הכרנו קצת לפני אחת־עשרה שנה.
אני	שנינו בני שלושים.
שחאדה	יש לי ילד וילדה.
אני	והרגשנו מספיק קרובים כדי סתם לעמוד ולהסתכל בעננים.
שחאדה	באמת זה יפה.
אני	בשלב מסוים התחלנו להגיד משהו על הצורות של העננים.
שחאדה	לא זוכר איזה צורות ראינו.

לא.	אני
אני זוכר שאמרנו שאם מחפשים צורות, אז כל העננים האלה נראים כמו השקיות של הגופות.	שחאדה
אני לא זוכר אם אמרנו את זה בקול רם, או אם רק חשבנו על זה.	אני
יכול להיות שדמיינת.	שחאדה
אולי זה משהו שהמצאתי בטעות עכשיו כשניסיתי להיזכר בימים הראשונים.	אני
אם מישהו רואה אותנו הוא בטח חושב – "אלה השתגעו בגלל הגופות."	שחאדה

תמונה שישית

היה כאן אחד. חייל שכתב יומן. קוקו ארוך. כיפה גדולה בצבע כחול. היה לו שם. שלמה. בשלב מסוים הוא הסתפר קצוץ, כדי שהרימות שעל הגופות לא יעברו לשיער שלו.

חייל
שכתב יומן

אני מכיר אותך 36 ימים ויצא לנו ככה לדבר בהנהון ראש כשעברתי מולך עם הגופה אבל עכשיו פתאום מסקרן אותך דברים שקודם לא עניין אותך. רוצה שאני אספר לך דברים שכתובים ביומן?

אני
כן

מתחילת המלחמה רשמתי יומן שתיעד כל יום מה הלך פה בתר"ח. בין לבין הייתי יושב עם חיילים בשמירות והיו כאלה שסיפרו לי.

חייל
שכתב יומן

היה משהו שאני זוכר, שהגענו עם המג"ד והוא אמר שאנחנו גיבורים ושכל הכבוד לנו ושהוא רוצה לחוות, מה שנקרא. אז אמרתי לו "תפדאל, בוא" והוא פשוט עמד בכניסה למכולות והוא לא העז להיכנס. כשאתה פותח את הדלת אז אין אור, ויוצא עליך גל של קיפאון

וזה משתק כזה. אז אמרתי לו "בוא, תיכנס איתנו" ואז הוא אמר "אני נראה לי אוותר." ואני לא אוהב לשמוע "אני אוותר", אז אמרתי לו "תראה, עכשיו אנחנו צריכים להוציא שתי גופות, בוא רק תתפוס." והוא תפס את האלונקה ופשוט הכנסנו אותה לאוהל והוא אמר "שמישהו ימשיך מפה, אני הספיק לי."

כמה ימים אחרי הגיע הסמג"ה, רועי, והוא היה, אפשר להגיד, יותר אמיץ. נכנסנו. על המזל שלו היינו צריכים לעשות מספור וזה אומר שמחפשים מספר מסוים, שאמור להיות במכולה, ובאמת על המזל שלו זה היה בקצה. אני זוכר זה היה בצד שמאל בשורות 4 ימין ו-4 שמאל. נכנסנו למכולה והגבורה שלו לרגע נעצרה, בכניסה. הוא אמר "וואו." אמרתי לו "וואו מה." "כל זה גופות?" אז אמרתי לו "כן." הלכנו לקצה המכולה ואמרתי לו "רועי, עכשיו אתה צריך לשים רגל אחת בצד ימין ורגל אחת בצד שמאל ולתפס למדף למעלה." והוא אמר לי "מה? פשוט ככה?" ואמרתי לו "כן. פשוט ככה. שים רגל בצד ימין רגל בצד שמאל ותעלה למעלה. צריך להיות מספר על השקית ותגיד לי מה המספר." אז הוא אמר לי "45008".

אתה זוכר את המספר? אני

כן. חייל שכתב יומן

אתה זוכר מספרים? אני

משתדל. חייל
שכתב יומן

למה? אני

אני פשוט אוהב מספרים.

חייל
שכתב יומן
עכשיו, רועי, אחרי שהוא הקריא לי את המספר, אמרתי
לו, "עכשיו פשוט תסתכל לצד שני ותגיד לי את המספר
ששם." רועי ירד ואמר לי "אני חושב שזה הספיק לי."

אני
[אולי לקהל] את שלמה הכרתי ביום שהוא איבד את
היומן שכתב. 36 דפים.

חייל
שכתב יומן
(לאני) אשתי תמיד אומרת, וגם אני מאמין בזה, לפעמים
בן אדם בא אליך ומספר לך סיפור מתוך הרגשה של
פריקה. לא כי אכפת לו מה תעשה עם זה אחרי זה. אם
תרשום את זה, לא תרשום את זה. הוא פשוט מספר
לך. ויכול להיות שרצון השם היה שרק אני אשמע את
הסיפורים ואני גם אקח אותם איתי ולא שמישהו אחר
ישמע אותם. והוא גם לקח אותם איתו.

אני
אבל מה לגבי מה שאני עושה עכשיו? היית רוצה שהסיפור
שאתה מספר לי יישאר איתי בלי שאחרים ישמעו?

חייל
שכתב יומן
לא. כי לא סיפרתי לך משהו שהוא לא איתי. גם השמות
שהזכרתי אין לך מושג מי הם. ושם יכול להיות אנונימי,
יכול להיות סתם סיפור כיסוי. למרות שהשמות אמיתיים
יכול להיות שאתה לא יודע מי הם. אתה יכול להגיד לי
את השם שלך?

אני בטח, שם יכול להיות סתם סיפור כיסוי. אני רועי.

חייל שכתב יומן
נעים מאוד, אני שלמה.
תגידי. למה אתה רושם את זה?

אני אני נמצא עכשיו בתוך מציאות שהיא לא המציאות שאני רגיל להיות בה. המציאות שאני רגיל להיות בה היא מציאות בלי גופות. כדי לחזור אני צריך להבין טוב יותר את המציאות עם הגופות.

חייל שכתב יומן
למה?

אני אני חושב שכדי לקבור את זה צריך לדעת מה זה.

חייל שכתב יומן
לא ידעת לקראת מה אתה בא?

אני ידעתי.

חייל שכתב יומן
אם ידעת למה אתה בא, לא הכנת את עצמך מספיק?

אני איך אפשר לדעת?

שקט לרגע.

תגידי, היה כאן אחד מכם ששר תוך כדי שסחב את הגופות. אתה יודע אולי מי זה?

האמת היא שלא, אבל אני אחפש לך.

שקט לרגע.

שמע, יום אחד הגיע לפה פסיכולוג ועשינו את הח' הרגילה והוא אמר "חבר'ה, אני רוצה שנגדיל את המעגל" והלכתי הבאתי עוד והיינו ארבעים אנשים. וכל פעם כשהתחלנו לדבר הוא הפסיק אותנו ואמר "רגע, אל תדברו על זה," "רגע, תעצרו עם זה," "רגע, תדברו על משהו אחר." ואמרת לי "תגיד לי, אתה בסדר?" והוא לא ענה. הוא המשיך את השיחה. אני עקשן, באתי אליו אחרי ושאלתי אותו "תגיד לי, אתה בסדר?" והוא אמר לי "אני אגיד לך את האמת, אני לא רוצה להיות פה. נכון, אני פסיכולוג וזאת העבודה שלי, אבל אם הייתי יכול לא להיות פה הייתי מעדיף."

אני אגיד לך מה, או שתכתוב, או שתצעק. פשוט תצעק. פשוט לצרוח.

תמונה שביעית

צורח.	ציון נהג משאית קירור
אני אגיד לו שידבר איתך.	אילן או ארז
אני אהיה פה גם בערב.	אני
ח ו ש ך .	העולם
אני בקושי ישן. הם יודעים פה, ציון לא ישן. ואם אני ישן זה שעתיים שלוש, זה הטופ. אני מנותק מהכול, לא מפחד מכלום, לא חושב מה, אני הייתי נוסע מפה לבית העלמין שתיים-שלוש בלילה ואני לבד בקבינה עם עשרים גופות. אני עם עשרים גופות מחכה שיפתחו את בית העלמין. אני זרוק פה עם המשאית חושך מצרים, לא מפחד. אתמול ראיתי שאין לי פחד בגוף. נעלם לי לגמרי, מת. פה אתמול בשתיים-עשרה בלילה היה פה שקט כמו בית עלמין, אין אורות, אין כלום. באתי מהצד השני לפה להכין קפה. שקט, אפילו חתול לא עובר, ואתה יודע שיש פה את הגופות. יש נהגים שהתעלפו, שברחו או שעושים את זה ו... איבדנו את זה. כשנעצמות לי העיניים אני מרגיש את המשאית וזה אבל היא לא	ציון נהג משאית קירור

זזה. אני הייתי רגיל לשבת בקבינה ולשים את הרגליים, אני לא יכול לעשות את זה יותר. אני לא יכול להסתכל על הרגליים שלי. הכמויות של הרגליים שראיתי. שטפתי את המשאית, כמויות של דם וקצף נשפך מהאוטו. בימים האחרונים זה עולה לי במחשבה: די, זהו, עשיתי את התפקיד שלי, זהו, אני עייף. כבר לא יכול להיות. אבל אני, כל החיים שלי, אם התחלתי משהו, אז תסיים אותו עד הסוף. זה מה אני יודע. התחלת משהו ואתה כבר יודע לעשות אותו בצד הכי טוב שיש – צא ותעשה אותו.

א ו ר .

העולם

ח ו ש ך .

זה כאילו לא אני עשיתי את זה, אני לא הייתי באותו לילה, כמה שאני אומר שפחדתי וזה, אני לא נהגתי כל אותו לילה. אני הראשון שהתחלתי להעמיס שמה למשאית בלי שקיות ממחנה רעים עד צומת סעה, שתי דלתות פתוחות, סע תעצור, סע תעצור, מחפשים עם האורות של הטלפונים מחפשים גופות, לא היה פנסים לא היה תאורה. מ־23:00 עד שבע וחצי בבוקר לא נגמר לי הסרט שש ק"מ, לא עשיתי אלף ק"מ, זה היה חלום שלא נגמר. הבאתי 150 גופות לפה אחד על השני ורוקים. כשהגעתי לפה התחילו לדחוף לשקיות, יש לי תמונות, הכול נוטף דם. אתה רואה אנשים נלחמים כל אחד בסטרוס, אתה יודע מה הלך פה ביום הראשון? לא היה פה את השולחן, כלום לא היה פה, השטח היה ריק נקי, רק משאיות משאיות משאיות שלא נגמרות

ציון נהג
משאית
קירור

טק טק טק טק, משהו הזיה. זה לא עבר לי, זה לא יעבור לי. יש פחד מסוים בגוף כמו פחד גבהים, אתה לא יכול להוציא את זה מבן אדם עם בור. אתה יכול לתפוס את הרגל בכלל מרוב שהיא רועדת? אפילו לא עישנתי סיגריה כל הזמן הזה, לא התחלתי להדליק סיגריה מהפחד. איבדתי את זה. אתה הרי עומד, אתה נוסע עם המשאית ואתה עוצר ומחפשים מחפשים והולכים ואז מטהרים את המקום, מרימים את כל מה שמסביב, מה שיש בצדדים של הוואדי. זה לא אחת־שתיים. זה כמויות כמויות והוא צועק הקצין ואתה שומע את המוזיקה עדיין דולקת באוטו או הטלפונים מצלצלים. אנשים לא דיברו. דממה של כולם. אף אחד לא רצה לדבר. כולם היו מנותקים. (שקט)

א.ר.

העולם

ח.ש.ך.

הגעתי לאורים. אני אומר לנהג אמבולנס תכוון אותי למחנה רעים, אומר לי "מה? לאן אתה רוצה להגיע? אתה בטוח? זה המקום הכי אש עכשיו." אני מגיע בלי אבטחה בלי כלום בלי שום דבר. נסעת, עליתי למשאית, נכנסתי, חושך מצרים, מדליק אורות גבוהים של המשאית, אני רואה שלושה טנדרים ככה עומדים ככה כולם עם מקלעים ככה כולם גמורים. עשר מחבלים ככה מתחת לעץ סידרו אותם כולם מתים, סיבבתי את המשאית, ראית את הגודל של המשאית שלי, סיבבתי אותה כאילו אני עם פרייבט עד שהצלחתי לסובב אותה משמה עד שהצלחתי לצאת לכיוון צומת רעים משמה עזוב מפה

ציון נהג
משאית
קירור

כבר הגוף התחיל לרעוד לי שראיתי כל הטנדרים האלה פה התחלתי להבין אני קולט משטרות צ'קלקות ואת הכתום, הגיפים של הצבא, אני אומר איזה מזל הם כבר פה אני נוסע כולם מתים כולם על הרצפה כולם מוטלים על הרצפה והמכוניות עדיין מותנעות ואני שומע את המכשירי קשר עובדים עדיין איך שאני מתקשר לצומת כולם גמורים על הרצפה. עכשיו במקום לקחת שמאלה למחנה רעים לקחתי ימינה, עכשיו איפה זה ימינה? לבארי. מתחיל לנסוע ימינה לכיוון המסיבה התחיל הכביש של המסיבה ואחר כך זה בארי ואני אומר לעצמי רגע אם הגעתי לבארי לא יכול להיות, מחנה רעים זה אחורה, אני מכיר את הכביש. המשאית זזה לי מרוב היריות אני נוסע והמשאית זזה. עוזב את זה שעליתי על גופות ואופנועים הכביש היה שדה קרב שהכול עולה באש הכול שרוף הכול פתוח הכול מוטל על הרצפה דברים שפתאום אתה רואה עץ כזה אוטו תקוע עליו על העץ תקוע הכול עף שם באוויר ואני יושב פה על הרצפה כשהגעתי לשמה ראיתי את הכביש הזה עשיתי פרסה הרגל לא ירדה לי מהגז עד שהגעתי למחנה רעים הגעתי למחנה רעים רואה את כל החיילים של הבסיס כולם בשער בש"ג עם כפכפים מכנסיים קצרים אתה רואה ידיים רגליים ראשים רציתי לחזור אבל אמרתי כאילו אם אני חוזר אחורה אני מת עד לפה אלוהים שמר עליי. במחנה אורים נשבע לך ביקר לי מישהו תופס אותי בחולצה ואומר לי בוא איתי אני איתך אפילו הקצין היה בהלם איך הגעתי אליו בלי ליווי לשמה בלי אבטחה שהגעתי לשמה הוא שם לי בחור שישב לי על המקרר של המשאית, צלף עם נשק, אמר לי אל תדאג

מפה אני איתך ראה אותי רועד לבן התקשרתי לאשתי
התחלתי לצרוח עכשיוווי שייקחו אותי מכאן היא חשבה
אני נוסע להביא מזון או משהו כל הכניסה לאורים הכול
שמה ירי אמרתי כאילו בוא ניכנס אולי זה לא מה שאני
חושב. (שקט)

א ו ר

העולם

ח ו ש ך

זה היה מוצ"ש. תשע בלילה מתקשר אליי הסדרן אמר
לי בוא יש נסיעה למחנה אורים אני אומר לו טוב אני
אצא דיברתי עם כל הנהגים ואני יודע שכל הנהגים
יצאו. הגעתי לאורים אמרו לי "לא, תגיע למחנה רעים."
לא ידעתי ככה ברמה הזאת, כל השבת ישנתי כי כל
שישי בלילה הייתי ער עד הבוקר שהתחילו האזעקות
ואז הלכתי לישון. אשתי העירה אותי שש וחצי בערב
ובין לבין לא היה לי כל כך זמן לראות להסתכל ולדעת
לאן אני נוסע. הגעתי לאורים הייתה שם שיירה של
אמבולנסים של הצבא, לא היה ויזו, ניתקו את הוויזו,
וגם החשמל – אין חשמל. קיצור, למחנה רעים אני יודע
איך להגיע כי אני עובד יום יום בבסיסים שמה מחלק
אוכל. אני רואה בדרך מלא מכוניות כל החלונות שלהם
הכול מפוצץ ככה מלא. אשתי אמרה לי בוא תראה למה
אתה מתעורר לאיזה... (שקט)

ציון נהג
משאית
קירור

א ו ר

העולם

ח ו ש ך

אני לא יודע אם להרגיש שהתביישתי שבכיתי אבל זה שחרר ממני המון. אני רוב היום יושב ובוכה. יורדות לי דמעות. אני יכול סתם דוגמה לשבת בכיסא וכל הפנים שלי בדמעות. הבן שלי אומר לי "אבא, איפה אתה נמצא? איפה אתה נמצא?" אני הולך לצד השני מראה לו את החדר אוכל, את השק"ם, הוא בן עשר, הוא שואל אותי "מה אתה עושה? מה אתה עושה?" אמרתי לו "כשתהיה גדול, כשתהיה בן שמונה-עשרה, אני אגיד לך מה אבא עושה." השבת הוא אמר לי "אבא, מה קרה פתאום אתה שותק?" [שקט]

א ו ר.

העולם

בואו, בואו נלך לאכול פיצה חמה.

תמונה שמינית

אני

צורח. שקט.

אולי סימן לסוף:

היום ראיתי חיילים עומדים ושוטפים את האלונקות. ישבתי וכתבתי את מה שאני רואה. המראה היה יפה מאוד. היו מונחות על הרצפה 24 אלונקות בארבע שורות, כל הדבר קרה ליד השוקת הצבאית וליד צינור כיבוי האש. את החיילים שכחתי לספור אבל היו בערך חמישה או מספר איזוגי אחר. כל אחד עטה כפפות כחולות והחזיק מטאטא כביש, כל מטאטא קצת אחר. אחד החיילים עבר בין האלונקות ושפך סבון נוזלי לחיטוי תוך כדי השטיפה.

שוקי, גם זה?

חייל 1

רק על הלמעלה.

חייל 2

וואלה לדעתי בחיים לא ניקו את המיטות האלה.

חייל 3

בשביל זה יש מלחמות.

חייל 2

חבר'ה גם את הברזלים.	4	חייל
כמה שאפשר...	1	חייל
אה והידיות.	4	חייל
כן.	3	חייל
צריך לייבש אותם גם.	2	חייל
רק שתבוא השמש.	5	חייל
צריך לעשות גם מהצד ההפוך?	1	חייל
נראה לי... בכל זאת עשינו ערימות אחת על השנייה.	3	חייל
כל הכבוד! רוצה אני אחליף אותך?	5	חייל
לא עדיין לא צריך.	1	חייל
אל תעבדו יותר מדי קשה אה?	5	חייל
תגיד לי מה זה הסבון השני.	3	חייל
אחד החיילים עושה כאילו הוא מפקח על העבודה.		
פה, פה פספסת קצת, תנקה שם שוב.	5	חייל
מה זה? מי עבר על זה? (אולי לקהל, אולי לאני) ככה זה, איי־אפשר בלי הומור, אין מה לעשות...		

אני לאורך כל זמן השטיפה התפללתי בליבי שהשילוב של המים המותזים עם קרני השמש ייצר קשת בענן, כזו שהיא לא טבעית, שנוצרת כתוצאה מפעילותו של האדם. חשבתי שהפצעתה של קשת שכזו תוכל להעשיר את השטיפה. בשביל הסיפור, ואני חורג ממנהגי הפעם, אפשר לטעון שכן הייתה קשת כזאת. מה אכפת לי לומר.

אחרי התלבטויות החליטו להעמיד את האלונקות לייבוש מסביב למיגונית ובלי לחסום את הכניסה. אני רואה אלונקה כתומה, רחוצה.

חייל 3 תגיד אקונומיקה מסירה כתמים של דם?

חייל 4 לא, לא ירד הכתם.

אני אחרי זה הפכו את האלונקה, הכתם נראה פחות בבירור.

חייל 5 חבר'ה לא להתחפשן. לעבוד לעבוד. אני לא משלם לכם סתם משכורת.

חייל 1 אמר זה שהתגייס רק בשביל לקבל משכורת!

חייל 2 אבל אם עכשיו יש גופה מה עושים? אומרים שהיא תמתין?

אני אחד מהם מבחין בי מקליד.

חייל 4 מה זה החוסר תנאים האלה, לסדר לך שולחן, אחי?

- חיייל 2 נראה לי תברח תיזהר מהמים.
- אני אני כותב מחזה. על מה שקורה פה.
- חיייל 4 זה הולך להיות מחזה אכזרי. יהיה קשה לאנשים לעכל את זה. זו סיטואציה שהיא לא פשוטה. אני בטוח שאנשים לא יחשבו מה היה על המיטות האלה אבל אם אנשים יחשבו מה היה על המיטות האלה יהיה קשה. (ממשיך לדבר, בלי קול)
- אני (תוך כדי שחיייל 4 מדבר בלי קול): כאן קרה דבר שקורה למקלידים תוך כדי הליכה. השיחה הוקלדה במקשים אבל לא הוקלדה בפועל. כלומר, סתם לחצתי על המקלדת, או שאולי לא סתם, ואולי זה תפקידם של הדברים המסוימים האלה – להיות מסופרים, אבל לא יותר מדי. המקלדת המשיכה בדיוק כששאלתי אותו – תגיד, איך אנחנו מתמודדים עם מה שאנחנו עושים?
- חיייל 4 מי אמר שאנחנו מתמודדים? זה שאנחנו עם הומור והכול בסופו של דבר מי יודע מה עובר על הנפש באותו זמן.
- אני אז מה אנחנו עושים כדי לשמור על עצמנו?
- חיייל 4 מנתקים כרגע את הרגש.
- אני ואחר כך?

אחר כך מי יודע. בסופו דבר אנחנו חזקים מהמוות.
תכתוב את זה.

תמונה תשיעית

- שחאדה   תגיד למה אתה כל הזמן עם המחשב?
- אני   זה מזכיר לי לחשוב על מה שאני צריך לחשוב עליו.
- שחאדה   אני קשה לי המשפטים האלה.
אני צוחק.
- אני   שחאדה ואני כל הזמן צחקנו על זה שאם לא נכתוב סדרה ונהיה עשירים, אז נוציא אחוזי נכות על מה שעשינו פה. (מקבל הודעה) שחאדה, הוא שלח לי הודעה.
- שחאדה   (פרצוף מבודח של "קרה משהו, מה עושים?") מי זה, הפסיכולוג? מה כתב לך?
- אני   הוא כתב "מה קורה?"
מה להגיד לו?
- שחאדה   (חושב רגע) תכתוב לו – יהיה בסדר...
- אני   זה גאוני.

שחאדה האמת, אני, עד שבאה הפסיכולוגית פה ודיברה איתי דווקא הרגשתי בסדר. זה היא שהכניסה לי לראש שאולי אני לא. עד אז הרגשתי טוב.

אני תגיד, איך אתה מרגיש עם מה שראינו פה?

שחאדה זה לנכות?

צוחקים.

מה אתה רוצה לשמוע? את הטוב או את האמת?

האמת, לא קל. מה זה לא קל? בזמן העבודה אתה לא מרגיש את זה אבל אם אתה יושב וחושב על זה... בזמן שהגעתי הביתה וראיתי את השמות שטיפלתי בהם וראיתי את הסיפור האמיתי בחדשות זה ריגש אותי. הרגשתי כאב. ויש לציין שאני בן אדם לא רגיש. מקרים בודדים שיצא לי הרגש או התרגשתי או הרגשתי מה זה רגש. אני בן אדם כמו אבן כזה. אם אני מרגיש שזה עצוב זה משהו קריטי.

מה שאני מרגיש, גם עליי גם עליך, שאנחנו חדורי מטרה ויודעים... זה כמו לקבור את הרגש. אבל בתוכנו אני בטוח שיש משהו שעצוב. אני בטוח.

אני איך אתה בטוח?

יש הבדל בין הרגל לבין רגש. מה שאנחנו עושים זה הרגל, כי אתה מדבר במספרים.

שחאדה

זה מאוד דומיננטי לך? המספרים? אני

כן. אבל אני שומע סיפור של אנשים ומשפחות וזה הופך להיות אישי כזה אתה הופך להיות חלק מזה. לרמה שהפסקתי לראות חדשות.

שחאדה

אני בחיים שלי התרגשתי פעמיים. פעם מרכזית במוות של אבא שלי. מעבר לזה לא מרגש אותי. בגלל זה אני בן אדם מאוד מעניין בסיטואציה הזאת. אם אני נכנס לתוך הסיפור יש לזה רגש כי אתה קולט שיש לו ילדים ואתה משווה אותו אליך וחושב.

אני חושב שבגלל שאנחנו ביחד במשימה אז אנחנו יוצאים מהמעגל הסגור הזה ואם אתה לבד זה היה יכול לשרוט אותך כי אתה יושב לא מכיר אף אחד ואתה רואה את הגופה ואתה מתחיל לאכול סיוטים.

(שקט) זה מה שקרה לי בשעות הראשונות אגב. הייתי לבד ואני רואה שקיות ואני לא יודע מה שמו בשקית – ילד או מבוגר וזה תסביך. והריח. שמכניס אותך ליותר סיוטים.

אני לא יכולתי לראות את הבגדים שלי. אני ידעתי שאני אצטרך לחזור הביתה ואני את הבגדים שלי זורקת, כל מה שנכנס לשורה הולך להיזרק, בגלל זה אני בלי שעון. ביומיום בחיים לא היית רואה אותי בלי שעון.

רוזה

אני בגלל זה אמרת לנו ביום הראשון שנצטרך לזרוק את הבגדים שלנו. וואי, את לא מבינה איך הלחצת אותי עם זה.

שחאדה כן, גם אני נלחצתי כי לי אמרו בטלפון שלא משנה מה, בתפקיד שלי אני לא אצטרך לגעת בגופות. אני אין סיכוי שאני נוגע בגופה.

רוזה (צוחקת) אה וואו לא חשבתי על זה ככה.

אני אגיד לכם מה הדבר הכי רע שהיה לי. מישוהו מזק"א הראה לי תמונה של הילד שלו בפלאפון ולקח לי רגע אבל אז הבנתי שזה היה ילד אמיתי. שנולד. אמר לי תראי איזה חמוד הוא ואמרתי לעצמי: רוזה, זה מישוהו שהוא חי, לא מישוהו שמת. אני מתה על ילדים קטנים, תינוקות בעיקר.

תגיד, למה אתה כל הזמן עם המחשב? תניח אותו, אתה סתם סוחב.

שחאדה זה מזכיר לו לחשוב על מה שהוא צריך לחשוב עליו.

אני חשבתי שקשה לך המשפטים האלה.

שחאדה בסוף אני מבין.

תמונה עשירית

- נופר
ממשרד
הבריאות
- הייתה כאן אחת, נופר, ממשרד הבריאות.
- אדירה
ממשרד
הפנים
- הייתה כאן אחת, אדירה, ממשרד הפנים.
- נופר
ממשרד
הבריאות
- היי היי (אימוגי של ידיים בתפילה) תגידו, הייתם רוצים לתרום תיונים למילואים? אני פה במחנה שורה במיון החללים ויש פה רק תה שחור ומבאס.
- אדירה
ממשרד
הפנים
- היי רועי, נשמע נורא :)
נשמח לשלוח לכם תה.
- אני
- טוב שקיבלנו תיונים, ככה הכרתי את נופר ממשרד הבריאות ואת אדירה ממשרד הפנים.
- אדירה
ממשרד
הפנים
- דיברתי עם חברה טובה שלי, שהיא פסיכולוגית. היא אמרה לי תשעים אחוזים יש החלמה טבעית, וגם לעשרה אחוזים שמתקשים יותר יש מה לעשות. מסכנים הילדים שלי, כל הזדמנות אני מחבקת אותם, בעיקר זה יצא על הבן הגדול.
- היכולת של אנשים לראות מחזה סביב הסיפור הזה, אני חושבת שאחרי טראומה ואחרי כל זה...

אני כמה זמן?

לא יודעת. אני לא יודעת. בטח לא בשנתיים הקרובות.
אדירה
ממשרד
הפנים

אני חושבת דווקא שלהפך, בגלל שהכול עכשיו קורה
ואנשים עכשיו מאוד סקרנים.
נופר
ממשרד
הבריאות

אני חושבת שאנחנו עדיין בפנים ובטח בשנה הראשונה
אנחנו עדיין בפנים. זה עדיין מחזיר אותך בחזרה.
אדירה
ממשרד
הפנים

אני אגיד לך למה זה מעניין, בגלל שזה מאוד ספציפי,
אנשים נחשפו לאירוע מאספקטים אחרים אבל לא
מהעניינים שלנו.
נופר
ממשרד
הבריאות

יכול להיות שבגלל שאנחנו פה אז אני אומרת שאנשים
לא ירצו. מעניין לבדוק.
אדירה
ממשרד
הפנים

אנחנו עסוקים בשלנו אז נראה לנו שזה לא מעניין אף
אחד.
נופר
ממשרד
הבריאות

אני לא אומרת שזה לא מעניין האמירה הייתה היכולת
להכיל עכשיו את הסיפור סביב שורה. יש יכולת הכלה
לאדם וגם כעם, כמה אתה יכול להכיל ברגע מסוים.
אני חושבת שתיאטרון אמור להיות פתוח לכולם, לא רק
לאדם ספציפי, אני חושבת שעכשיו, שוב, עם איך שאני
מבינה, יכול להיות שזו מחשבה שלי, אנשים עוד לא
יהיו מסוגלים או פתוחים לשמוע. לא יודעת כמה זמן,
לפחות שנה, לדעת.

אני חושבת שהאירוע הזה הוכיח לכולם שיכולים להכיל הרבה. לא חשבת שתוכלי להכיל כל כך הרבה והנה זה קורה.

נופר
ממשרד
הבריאות

אבל אנחנו אינדיבידואלים שנכנסו לתוך אירוע ההכלה של אחרים. זה משהו אחר.

אדירה
ממשרד
הפנים

אבל הם שמעו סיפורים וראו סרטונים על מה שקורה.

נופר
ממשרד
הבריאות

סיפורים זה משהו אחר...

אדירה
ממשרד
הפנים

אני חושבת שלהפך, זה יותר קשה. הייתי בהפגנה של החטופים ובכיתי פעם ראשונה וזה היה יותר קשה מאשר חודש כאן בשורה.

נופר
ממשרד
הבריאות

כשאני חושבת על שורה אני מסיטה את הזיכרונות שלי לאנשים שאני מכירה, על האנשים הטובים שפגשתי כאן. הסתתי את המבט שלי מהדברים הלא נעימים לדברים הנעימים ואז בכיתי כי זה מה שמרגש, הטוב. הבכי בא לפעמים.

אדירה
ממשרד
הפנים

איזה מצחיק שהוא יושב ומתעד את כל השיחה שלנו.

נופר
ממשרד
הבריאות

Delete delete delete תמחק הכול.

אדירה
ממשרד
הפנים

למה למחוק הכול?

אני

אני לא יודעת. אני אבוא לראות את המחזה.

אדירה
ממשרד
הפנים

שחאדה אם המחזה יהיה בעוד עשרה חודשים, את תלכי?

אדירה
ממשרד
הפנים
אני גם אבוא. בקיץ יהיה לי קשה ללכת לראות. אם אני אלך לראות זה יהיה מסקרנות בגלל שאני הייתי בשורה. איך הצגת את שורה ואם הצלחת להציג את זה עם איזושהי רמת אותנטיות מסוימת. האם באמת אני אוכל להגיד וואלה ככה הייתי ככה חווייתי ככה הדברים היו או פה יש התייפיות קצת או פה זה קצת טובייקטיבי או ניסוח זהיר או פוליטיקלי קורקט יהיה יותר דומיננטי.

אני אני כל הזמן שואל את עצמי.

אדירה
ממשרד
הפנים
זה גם מה שידרבן אותך להציג בצורה יותר אותנטית. (שקט) תכתוב – יש בדיחה, שאפשר לאכול הכול חוץ ממה שהגיע בקירור, ממכולה מס' 1. בשבוע השני שאני הייתי פה, כשהוא נכנס להביא מים קרים מהמכולה, היה כזה ריח.

שחאדה לא, זה דמיינת.

אדירה
ממשרד
הפנים
לא דמיינתי!

נופר
ממשרד
הבריאות
כשתעלה את ההצגה תזכור אותי מהתיונים.

אני ברור, זה מה שאני חושב כשאני רואה אותך.

תמונה אחת עשרה

שחאדה   מה השעה?

אני   שבע ועשרים.

שחאדה   אנחנו לקראת הסוף.

אני   נכון.

בימים הראשונים כל יום כשחזרתי הביתה הייתי צריך לשטוף את עצמי עם הספוג, ממש לקרצף. כדי שלא ידבק בי.

בימים הראשונים היו לי חלומות בלי הפסקה כל הלילה אבל לא חלומות עם מראה אלא חלומות עם תחושה חזקה של חיפוש וכל הזמן מספרים רצים, כל מספר חמש ספרות, וחיפוש כל הזמן חיפוש ולחץ של למצוא מה מתאים למה ואיפה לשים מה. אחר כך היו חלומות אחרים.

בימים הראשונים ראיתי אותך כל הזמן אומר את השם של מי שהובלת.

נכון.	יוחנן
והיית צריך כל הזמן לשאול מה השם של הבן אדם.	אני
נכון.	יוחנן
ושאלת אותי תוך כדי שעבדתי.	אני
נכון.	יוחנן
ואתה זוכר מה אמרתי לך?	אני
כן.	יוחנן
מה?	אני
שאלת אותי אם זה מעשית או רוחנית.	יוחנן
נכון.	אני
ועניתי לך שרק רוחנית.	יוחנן
נכון.	אני
ואתה זוכר איזה פרצוף עשית לי?	יוחנן
כן.	אני

איזה?	יוחנן
פרצוף כזה של "נו באמת".	אני
נכון.	יוחנן
ועכשיו?	אני
ועכשיו מה?	יוחנן
ועכשיו אני מחפש את הרוחני.	אני
ואתה מוצא?	יוחנן
נראה לי שלא. תגידי. היה כאן אחד ששר תוך כדי שסחב את הגופות.	אני
ממ...	יוחנן
אתה יודע מי זה?	אני
לא.	יוחנן
אם תדע תוכל להגיד לי?	אני
אולי זה היית אתה?	יוחנן
אני לא חושב.	אני

יחנן איזה שיר הוא שר?

אני ימים לבנים.

יחנן לא מכיר. שר יפה?

אני לא זוכר.

שחאדה אולי דמיינת?

אני לא דמיינתי.

היה כאן אחד, בן שלושים. התחיל לעשן כאן. ביום הראשון מישהו אמר לו, אולי מירב אולי שחאדה, שהוא לא מריח את הריח של הגופות כי הוא עישן הרבה שנים. ואני התפלאתי, לא ידעתי שזה ככה, שעישון גורם לחוש הריח להיעלם. מישהו אישר את הדברים האלה, אולי מירב אולי שחאדה. אולי בגלל זה התחלתי?

היה כאן אחד, הסתובב צמוד למחשב שהתלכלך עד כדי כך שאחרי חודשיים מילואים היה צריך להישלח לתיקון.

שחאדה זה מזכיר לו לחשוב על מה שהוא צריך לחשוב עליו.

אני היה כאן אחד, זה הייתי אני, שיום אחד ביקשו ממנו ללכת ולפתוח שקיות של גופות שלא זוהו כדי לבדוק אולי פספסנו משהו, כמו כיתוב על תווית של בגד, משהו קטן בכיס, כל דבר שיכול לתת מידע לזיהוי.

הביאו אליי צוות של חיילים, אחד מהם דובר גרמנית, ואת זה אני זוכר בוודאות כי בפתיחה של אחת השקיות על גבי חולצה שנראתה מוזר היה כתוב משהו שרק הוא ידע לקרוא. שם של חברה גרמנית.

פתחו בשבילי שקית שקית, בהרבה סבלנות, אני הייתי "הנקי", זה שלא אמור לגעת אלא רק לכתוב ולבקש מה להזיז ומה לנקות. ואני זוכר שכל הזמן חיכיתי לרגע הזה שבו יהיה אפשר לבדוק פרטים בוויזות שלא צולמו.

הבגדים היו קפואים במינוס שמונה-עשרה מעלות והיה צריך לרכך אותם. חלק מהתוויות עצמן כבר ממש דהו. ואני זוכר איך כל החיפוש הזה לא העלה כלום ואיך לא הבנתי איך יכול להיות שלא נשאר כלום חוץ מבגד בלי פרטים ואיך יכול להיות שכשפורשים את הבגד לגמרי ומבינים מה הצבע שלו ומה כתוב על התווית זה עדיין לא אומר כלום. ואני לא יודע מה חשבתי לפני, למה חשבתי שיהיה משהו, למה הייתי בטוח שיהיה משהו, ואת התחושה החזקה הזאת של כלום, של יש אנשים שנשאר מהם כלום ושפותחים את הבגד שלהם וכלום.

היה כאן אחד, פרפר. פרפר לבן. פרפר לבן עף. פרפר לבן עף ראיתי כבר הרבה פעמים, אבל מה שראיתי הפעם הוא שלפרפר העף יש צל, שכמו עף גם כן, וזה בעצם מאוד הגיוני כי בסך הכול לדברים יש צל, אבל הצל העף הזה, לא חשבתי עליו אף פעם. ואולי כל מה שיש לי להגיד זה שבשקיות האלה עם הבגדים זה כאילו היה רק הצל. ושכשמגיע ערב אז גם את הצל כבר אין.

פרפר לבן

ואולי יש אבל אין לו סימן, אין לו סימן שאפשר לתפוס.
ואולי כל מה שרציתי להגיד זה שגם אותו צריך לחפש.
את הצל הזה. את צילו של הפרפר בערב.

תמונה שתיים עשרה

בוטז חממי היה כאן אחד, בוטז חממי. קציין משטרה בדרגת ניצב משנה. נשוי לדניאלה, ובהשפעתה, נמנע מאכילת שטויות, אם כי לפעמים, כאשר מגיע לידיו ופל ממולא בקרם אגוזים כזה, טעים, הוא יאכל. אבל לא יותר מדי. קציין משטרה בדרגה כזו חבל לערב יותר מדי בעניינים כמו מחזה. רק אפשר לכתוב, בכל זאת, שהיה לו חיוך מאוד רחב, עד כדי צמצום העיניים, ובמיוחד חובה לציין שהוא ידע דבר או שניים על צבעים.

אני ופעם אחת באמצע ישיבת הבוקר:

בוטז חממי לקח ממני אליכם: צבעים פשוטים. צבעי יסוד – אדום, כתום, צהוב, כחול, כתום.

יושב היום הקציין אח"ם, ניצב(!) והחייל שהעביר את המצגת מראה לו את הטבלה פה עם הנתונים של המכולות לפי צבעים, עכשיו יש פה את אלה (מתפקע מצחוק), רק על זה שיגע אותנו. הוא אומר לו "מה זה איזה צבע זה?" "זה צבע אפרסק", "צבע אפרסק" אומר לו "מה אתם באים לי על הבוקר אפרסק???" איך לכתוב

את זה??? אני לא יודע!!!” (מתפוצץ מצחוק) וואי וואי
שיהיה בריא. בכיתי. (מוחה דמעה)

(מפסיק בשיפט, ממשיך בישיבה). אז זה לְקַח. אז תראו
יש פה פערים (ממשיך לדבר עניינים של ישיבת בוקר)

וכל זה לא היה נכתב אלמלא בערב, שוב פעם, עניין
הצבעים.

אני

אוראל מהלוגיסטיקה של המשטרה התחתנה וחגגו לה
פה שבע ברכות. הגיע זמר ועשה על האש. או הגיע
עושה על האש וזימר. אחד מהשניים או שניהם יחד.
ובכלל, ראיתי שכמו שאנשים יודעים להיות עצובים
אנשים יודעים להיות שמחים. פתאום בלי להתכוון
באמת אנשים ידעו שעכשיו רוקדים, ועוד במעגל,
ומניפים איזו יד ומחייכים מכל הלב ואפילו תוך כדי
שיחות עושים פרצופים אחרים, למשל הפרצוף של
אברהם שפתאום עשה מין כזה (מדגים כמו מישהו
שמאזין למשהו ומופתע ופוער פה כזה מופתע עם חיוך),
חודש אני מכיר את הבן אדם ופתאום (שוב מדגים את
הפרצוף) ואני רק התאפקתי לא לבכות ממש לנוכח
השמחה האחרת הזאת, שמחה שהיא לא התברחות או
ניסיון להיות במצב רוח טוב אלא פשוט שמחה מאוד
גדולה.

החתן היה אמור לבוא אבל עוכב בש"ג, שבאמת היה
יחסית קפדני, ובוועז ניסה להסביר ואמר:

החתן

בועז חממי
זה כי אין לו את המדבקה הכחולה השחורה עם הלבנה
ביחד, יש לו רק צהובה. כל בוקר הזה בש"ג עושה לי –
איפה הירוקה? איפה האדומה? איפה השחורה? אמרתי
לו שמה בש"ג: אם אתם שומרים ככה – אני רגוע.

מירב
ובסוף היום, נופר ממשרד הבריאות רצתה להגיד ביי
למירב, אז היא נתנה לה חיבוק ואמרה –

נופר
ממשרד
הבריאות

"רק בריאות".

מסתבר שבועז צדק. אני

בועז חממי
צבעים פשוטים.

תמונה שלוש עשרה ואחרונה

ימים הרבה חיפשתי אחר כך את החייל ששר תוך כדי הובלת הגופות. יש לי בדמיון עדיין את המראה שלו ואם אכתוב במילים הוא יימחק. אני לא יודע מה אני לך כשאראה אותך, אולי משהו חבוי כמו...

אני

"היי, אתה החייל ששר ימים לבנים אז כשהוציאו את הגופות. בגללך השיר הזה נתקע לי בראש לכמה ימים... או אולי בזכותך..." והוא, במקרה הטוב ישיב לי "כן, נכון, אם כבר זה מה שאנחנו עושים אז לפחות לשיר, לשמור על השפיות איכשהו" ובמקרה הלא טוב הוא יגיד לי "וואלה אני כבר לא זוכר מה היה בימים האלה, תאמין לי..."

חייל ששר
ימים לבנים

ועדיין אני מרגיש שאין לי ברירה אלא להמשיך לחפש אותו ולהגיד לו את הדבר הזה. אולי הייתי אומר לו שבשירתו את השיר הזה הייתה איזושהי הצלה עבורי, הצלה משונה מאוד מכיוון שכלל לא הרגשתי בסכנה אלא רק מילאתי מסמך, אבל ברגע ההוא, ועכשיו אני נזכר, זמזמתי את השיר הזה חלש חלש כמעט בלי קול וקיוויתי שהוא ישים לב לשפתותיי הזזות על פי מילים הירועות לי בעל פה, ואולי הוא יגביר את שירתו למראה

השתתפותי ואז גם אני אוכל אולי להגביר מעט את הקול, ואולי הבחור ממשרד הפנים לידנו, שרוב הזמן לא הייתה לי סבלנות אליו, יצטרף גם הוא ואיכשהו כל שאר האנשים באוהל הלבן הזה פשוט ישירו "ימים לבנים" כאילו אין דבר אחר בעולם, מתחילת השיר ועד סופו, תוך כדי ביצוע העבודה.

יצור מוזר הדמיון. יכולתי לדמיין כל דבר. שהמתים יחיו, שנחזור אחורה בזמן. אבל כל מה שהצלחתי לדמיין זה שלרגע אחד פשוט נשיר. ושכולם ידעו את המילים בעל פה. אפילו שחאדה.

אני

השיירה ממשיכה לעבור. אלו החיים בשיירה, ואולי לא רק הם, מזמזמים חרישית את השיר "ימים לבנים" מאת לאה גולדברג, עליה השלום, בלחן של שלמה יידוב. לאט לאט, אבל באמת לאט לאט, מצטרפים אליהם כולם.

ימים לבנים, ארפים כמו בקיץ קרני החמה. שלות בדידות גדולה על מרחב הנהר. חלונות פתוחים לרוחה אל תכלת דממה. גשרים ישרים וגבוהים בין אתמול ומחר. כל-כף קל לשאת שתיקתכם, ימים לבנים וריקים! הן עיני למדו לחיף וחדלו משכבך לורו על לוח-שעון את מרוץ הדקים. ישרים וגבוהים הגשרים בין אתמול ומחר. לבבי התרגל אל עצמו ומונה במתינות דפיקותיו. ולמתק הקצב הרף מתפיס, מותר ונגרע, כתינוק מזמר שיר-ערשו טרם סגור את עיניו, עת האם הלאה נרדמה ופסקה מזמר.

העולם

(תוך כדי העולם) עוד התנצלות שצריכה להימסר היא כלפי כל האנשים שרציתי לדבר איתם ולא הספקתי ואפילו כלפי אלו שרצו להגיד לי דברים ושאתנוב אותם אבל לא הצלחתי למרות שרציתי. וגם כלפי אלו שלא רצו לדבר ולא יכולתי לדמיין מה היו אומרים. היה כאן אחד, יוסף, כל פעם שראה אותי אמר כמה הוא שמח לראות אותי וכמה היה שמח לפגוש את הבן זוג שלי ואותי בתל אביב, היה כאן אחד, ערן, הוא היה המנהל של המקום והוא היה איש מאוד נעים ורגוע, היה כאן אחד, קראו לו אברהם, פונה בעבר מגוש קטיף, היה כאן אחד מהמשטרה, נריה, היה כאן אחד, אדיר, פעם אחת נתפסתי עם כבל הטענה באלונקה שזזה והתעצבנתי עליו סתם כי הוא היה ליד, היה כאן אחד, קראו לו ניצן, אוהד, יריב, יוני, והיו כאן גם עוד, ובמיוחד היה את כפיר צעיר, זיכרוננו לברכה, שתמיד דאג לנו וקנה לכולם פלאפל תימני והיו לו המון סיפורים על דברים שקרו פעם ושבוים שסגרו את האוהל הלבן כאן הוא נפטר מדום לב וכשרוזה ושחאדה ואני הלכנו לשבעה שלו, לא האמנו איך זה יכול להיות שאנחנו בבית שלו והוא לא כאן.

עננים של סוף קיץ

היו כאן אותנו, עננים של סוף קיץ. אבל רק לכמה רגעים, כי התפורנו, כמנהגם של עננים בסוף הקיץ. עמדו והסתכלו בנו שני חיילים במדים. לא ידענו מה לעשות, אז רק עשינו להם צורות, אבל לא ידענו צורות של מה לעשות אז עשינו כמו צורות מופשטות כאלה כדי שרק יוכלו לבחור, אחרי זה הלכנו משם, אולי באו אחרים.

אולי...

שחאדה

אחרי זה שקט. השיירה ממשיכה לעבור. עד שכבר לא.
צריך להשאיר את הבמה באור. ריקה. אין עוד מתים.
סוף. הלוואי שגם התחלה.

